

GREEN HOME
act green

Neophodni konkretni pomaci u upravljanju otpadom

Podgorica (MINA) 07. januar 2018

Podgorica, (MINA) – Crna Gora mora hitno napraviti konkretne pomake u oblasti upravljanja otpadom, kako bi se pokušale izbjeći dodatne ekološke i ekonomske štete, smatraju u Ekološkom pokretu Ozon.

Direktor te nevladine organizacije (NVO) Aleksandar Perović podsjetio je da u Crnoj Gori trenutno postoje samo dvije sanirane deponije, u Podgorici i Baru, u koje je potrebno još investirati kako bi se dostigli savremeni standardi zaštite životne sredine.

“I koje su, usljed nesposobnosti nadležnih institucija na nacionalnom i lokalnom nivou da uredi sistem upravljanja otpadom na ekološki i ekonomski prihvatljiv način, mnogo opterećenije nego što je bilo prvobitno planirano”, kazao je Perović agenciji MINA.

Zbog svega toga, kako je naveo, jasno je da kao društvo ne možemo biti zadovoljni postojećim stanjem.

“Dodatna otežavajuća okolnost je da smo I u 2018. godinu dočekali bez konkretnog plana na koji način prevazići postojeće neodrživo stanje, čime se ostavlja prostor za dalje kombinacije sa prevaziđenim tehnologijama kakve su spalionice otpada”, rekao je Perović.

Prema njegovim riječima, promašaji sa strateškim i akcionim planovima, pa i nedorečenim zakonskim rješenjima, dale su mogućnost lokalnim upravama da u nedogled koriste privremene lokacije, neuređena gradska smetlišta, kao trajna mjesta na kojima se nekontrolisano i na najprimitivniji način deponuje ne samo komunalni čvrsti otpad, već i druge vrste, pa čak i opasni otpad.

To je, upozorio je Perović, inače zabranjeno Zakonom o upravljanju otpadom, i time se dodatno povećavaju negativni uticaji na životnu sredinu i otežava sanacija i remedijacija korišćenog zemljišta, kada jednom na red dođu i takvi projekti.

Kako je naveo, veliki broj divljih deponija, koje su vidljive i u urbanim i u ruralnim sredinama, pored sabračajnica, u koritima rijeka, pa čak u zaštićeni područjima, upozoravaju da je nekontrolisano odlaganje otpada postalo izražen problem.

The Project “Capacity Building for Better Environment in Montenegro” is funded by the European Union, under the IPA 2014 CSF Programme. The content of this document are the sole responsibility of NGO Green Home can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

This project is funded
by the European Union

GREEN HOME
act green

„Koji se

može dovesti u vezu sa nekulturom življenja, odnosno višedecenijskom socio-ekonomskom krizom koja nas je udaljila i od prirode i od nas samih, što će biti izuzetno teško ispraviti i što između ostalog zahtjeva dugoročnu strategiju ekološkog obrazovanja i konkretnu sistemsku podršku“, dodao je Perović.

Jasno je, smatra on, da se mora krenuti u uređenje sistema upravljanja otpadom, tako što će se prvo izabrati određen model i poslije toga definisati primjenjivi strateški i akcioni planovi, čija bi realizacija donijela konkretne i vidljive pozitivne pomake.

„To je veoma važno i sa aspekta turističke valorizacije našeg prostora, ali i eventualnog brendiranja ekološke države kao jedinstvenog razvojnog pravca, čemu se mi nadamo i vjerujemo da bi Crna Gora tako postala i globalno prepoznatljiva i poželjna destinacija“, istakao je Perović.

On je kazao i da nije riješeno pitanje sistematskog prikupljanja podataka o generisanim količinama i morfološkom sastavu prikupljenog otpada, što bi bio preduslov za sagledavanje problematike i prepoznavanje najboljeg modela upravljanja otpadom, pa i to pitanje mora biti uređeno na način da prati savremene trendove u EU.

„Ukratko, kada je kumulativan pristup upravljanju otpadom u pitanju može se reći da se radi o neodgovarajućim zakonskim, strateškim i infrastrukturnim okvirima, za šta su odgovorne nadležne institucije i na državnom i na lokalnom nivou, i da je potrebno hitno napraviti konkretne pomake kako bi se pokušale izbjeći dodatne ekološke i ekonomske štete“, naglasio je Perović

On je podsjetio da je Ministarstvo održivog razvoja i turizma nedavno pripremlilo Izvještaj o implementaciji Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

U Izvještaju se, kako je kazao, navodi da je u dijelu upravljanja otpadom do kraja prošle godine od planirane 23 obaveze realizovano 14, i to 13 u dijelu transpozicije i samo jedna u dijelu implementacije.

„Sama činjenica da je od planiranih realizovano oko 60 odsto obaveza, i da se i tu u najvećem dijelu radi o transponovanju direktiva u zakonska i podzakonska akta, potvrđuje da je problem i u nekvalitetnim planskim dokumentima, ali i o nedostatku administrativnih kapaciteta i sistemske podrške od najvažnijih donosilaca odluka“, smatra Perović.

Prema njegovim riječima, to potvrđuje i činjenica da se i u tom izvještaju navodi da je donošenje odluke o izboru modela upravljanja otpadom, znači suštinski najvažnije obaveze, prolongira za ovu, iako je prevashodno rok bio 2016. godina, što dodatno degradira i obesmišljava Državni plan čiji je period trajanja 2015 – 2020.

GREEN HOME
act green

Perović je

podsjetio da je taj plan rađen više godina, i da su uložena značajna sredstva dobijena od EU, „a da smo mi iz civilnog sektora upozoravali da se ne radi o planskom dokumentu, već o pregledu opcija, odnosno promašenoj investiciji, što se sada i potvrđuje kao tačno“.

On smatra da će se slabosti i nedostaci u podoblasti upravljanja otpadom itekako osjetiti tokom pregovora kroz poglavlje 27.

„Gdje smo dodatno hendikepirani neefikasnošću i nesposobnošću nadležnih institucija, što će znatno otežati posao i pregovaračkim strukturama i povećati troškove u tom dijelu integracijskog procesa“, pojasnio je Perović

On je ocijenio da je izvjesno da će realizacijom projekta „Remedijacija lokacija zagađenih industrijskim otpadom“, kreditiranim od Svjetske banke, Vlada pokušati da riješi jedan dio problema „istorijskih“ deponija, i da je izvjesno da će se krenuti od grita iz Bijele.

„Ono što je isto tako u ovom trenutku jasno, jeste da taj projekat neće moći obuhvatiti sve deponije industrijskog otpada, jer se nameću veliki problemi poput pitanja vlasništva zagađenog zemljišta“, kazao je Perović.

To je, smatra on, dokaz stihijske politke ključnih donosioca odluka koji su u prvi plan stavljali trenutno vještačko održavanje posrnulih privrednih giganta, uništenih lošim upravljenjem, ne prepoznajući da će jednom morati doći do sanacije nekontolisanog zagađenja životne sredine, „koja je bila dopuštena i tolerisana od nadležnih institucija kako bi se kupovao socijalni mir“.

„Nažalost, trenutno katastrofalno stanje kao da nije dovoljno da ključni donosioci odluka prepoznaju važnost rješavanja problema „istorijskih“ deponija industrijskog otpada, kojima sada upravljaju kontroverzni biznismeni, a tu prije svega mislim da dvije KAP-ove i takozvane Halde deponije nikšićke Željezare, koje su opasnost i po životnu sredinu i po zdravlje ljudi“, istakao je Perović.

Poseban problem je, smatra on, i što se generisani industrijski otpad u postojećim proizvodnim procesima takođe odlaže na neprihvatljiv način, bez obzira na smanjene proizvodne kapacitete KAP-a i Toščelika.

„Što dodatno potvrđuje našu tvrdnju da smo, kada je upravljanje otpadom u pitanju, u rangu zemalja „trećeg svijeta“, što je posebno ponižavajuće za nekog ko se u Ustavu deklarirao kao ekološka država“, dodao je Perović.

Jasno je, kako je naveo, da su politike vještačkog održavanja na tržištu uništenih industrijskih kompleksa iz bivše Jugoslavije bile pogubne, a da je svako dalje ugrožavanje razvojne šanse

GREEN HOME
act green

ekološke

države dodatan udar na kvalitet životne sredine i života, ne samo sadašnjih, već i budućih generacija.

„Ako želimo da brendiramo i valorizujemo ekološku državu, svakako da je potrebno riješiti problem otpada, i to na ekološki i ekonomski prihvatljiv način“, zaključio je Perović.

Tekst je dio projekta "Jačanje kapaciteta za bolju životnu sredinu u Crnoj Gori" koji realizuje nevladina organizacija Green Home, a koji finansira EU kroz pretpristupnu IPA podršku.

The Project “Capacity Building for Better Environment in Montenegro” is funded by the European Union, under the IPA 2014 CSF Programme. The content of this document are the sole responsibility of NGO Green Home can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

**This project is funded
by the European Union**